

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

**Zadania jakie spoczywają na jst wynikające
z Programu ochrony powietrza dla województwa
świętokrzyskiego i uchwały antysmogowej**

Wioletta Czarnecka

Dyrektor Departamentu Środowiska i Gospodarki Odpadami
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

Kielce, 26 marca 2021 r.

24 lipca 2020 r.

DWA AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO

- **UCHWAŁA NR XXII/291/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO z dnia 29 czerwca 2020 r.**

w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”

(Dz. Urz. Woj. Św. z 10.07.2020 r. poz. 2615)

- **UCHWAŁA NR XXII/292/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO z dnia 29 czerwca 2020 r.**

w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw zw. uchwałą antysmogową

(Dz. Urz. Woj. Św. z 10.07.2020 r. poz. 2616)

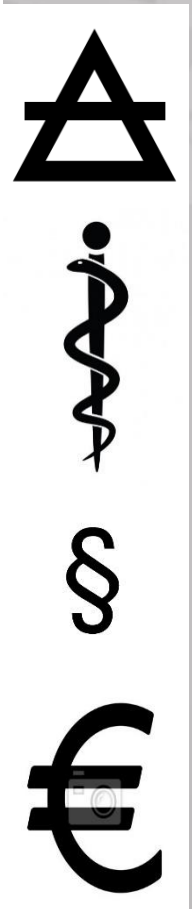

Dlaczego podjęto uchwały?

- Ze względu na fakt, iż corocznie notujemy przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego **PM10, PM2,5** i benzo(a)pirenu,

ALE CHCEMY:

- dbać o zdrowie i życie mieszkańców województwa,
- żyć w czystym środowisku,
- oddychać czystym powietrzem,
- podnosić standard życia,
- korzystać z pomocy finansowej Państwa, UE, samorządów

Skąd?

Skąd pochodzą zanieczyszczenia powietrza w naszym województwie?

Coroczna **ocena** jakości powietrza, **monitoring** podejmowanych działań oraz **analizy** innych danych wykazują, że największe wartości zanieczyszczeń w powietrzu osiągnęte są w województwie świętokrzyskim zimą, podczas okresu grzewczego, głównie:

- ze spalania paliw złej jakości węgla oraz odpadów komunalnych,
- użytkowania nisko sprawnych urządzeń grzewczych.

Jest to przyczyna tzw. **niskiej emisji!**

**STOP
NISKIEJ EMISJI**

Gdzie występują zanieczyszczenia?

W tzw. strefach oceny jakości powietrza, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza:

- **w strefie miasto Kielce (kod PL2601)** — ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń 24-godzinnych dla pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego dla tzw. fazy II stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu;
- **w strefie świętokrzyskiej (kod PL2602)** — ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń 24-godzinnych dla pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego dla tzw. fazy II stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu.

Gdzie występują zanieczyszczenia?

1,76 mld zł

Co należy zrobić?

Działania naprawcze zawarte w POP - długoterminowe (4-6 lat)

1) Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych

OKRES REALIZACJI 1.01.2021 r. – 31.12.2026 r.

I. Zastąpić nisko sprawne urządzenia na:

- OZE (pompy ciepła),

Co należy zrobić?

1,76 mld zł

- podłączenie do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej,

- ogrzewanie elektryczne,
- urządzenia opalane olejem,
- montaż kotłów spełniających wymagania ekoprojektu.

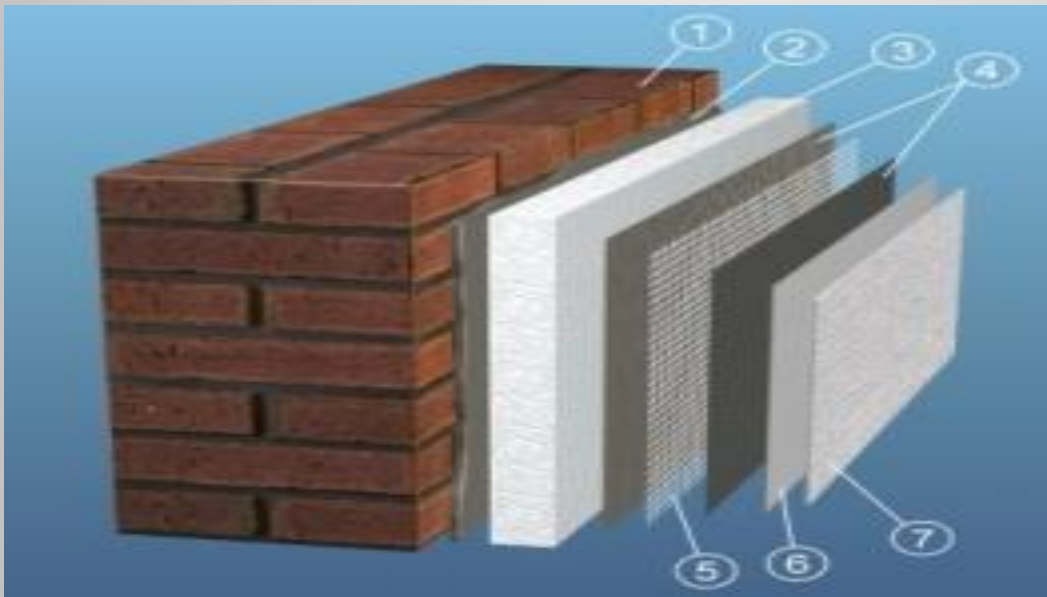

Co należy zrobić?

II. Przeprowadzić termomodernizację wraz z wymianą źródła ciepła.

560 tys. zł

Co należy zrobić?

Działania naprawcze zawarte w POP (c.d.) - długoterminowe (4-6 lat)

2) Prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje)

OKRES REALIZACJI 1.09.2020 r. – 31.12.2026 r.

prowadzenie akcji edukacyjnych:

- uświadamiających mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą zanieczyszczone powietrze, skutki spalania paliw niskiej jakości oraz odpadów,
- informujących o zakazach, terminach, konsekwencjach finansowych,
- o dostępnych źródłach dofinansowania zakupu i montażu instalacji OZE, czy wymiany kotłów na bardziej ekologiczne oraz termomodernizacji.

560 tys. zł

Co należy zrobić?

Działania naprawcze zawarte w POP (c.d.) – krótkoterminowe

3) Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów

OKRES REALIZACJI 1.09.2020 r. – 31.12.2026 r.

- przestrzeganie zakazu spalania odpadów w kotłach,
- przestrzeganie zakazu spalania odpadów zielonych,
- przestrzeganie zapisów uchwały antysmogowej.

5-50 mln zł/
1 km

Co należy zrobić?

Działania naprawcze zawarte w POP (c.d.) - długoterminowe (4-6 lat)

4) Ograniczenie oddziaływania transportu drogowego poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza tereny miejskie

LATA REALIZACJI 2021-2026

- prowadzenie działań organizacyjnych – kierowanie samochodowego ruchu tranzytowego poza centrum oraz inne gęsto zabudowane, czy zaludnione tereny na trasy alternatywne poza tymi obszarami,
- budowanie obwodnic miast w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania emisji z transportu samochodowego.

Wdrażanie Planu działań krótkoterminowych (PDK)

1

OSTRZEŻENIE

PRZYCZYNA: ryzyko wystąpienia przekroczenia lub wystąpienie przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10, PM2,5 lub docelowego poziomu B(a)P oraz ozonu.

2

ALARM I STOPNIA

PRZYCZYNA: wystąpienie przekroczenia poziomu informowania dla pyłu lub ozonu

3

ALARM II STOPNIA

PRZYCZYNA: wystąpienie przekroczenia poziomu alarmowego pyłu PM10 lub ozonu

Plan działań krótkoterminowych (PDK)

Warunki ogłoszenia:

OSTRZEŻENIE - 1

1. Stężenie pyłu PM10 $> 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ z ostatnich 12 miesięcy.
2. Przekroczenie 35 dni ze stężeniem powyżej wartości dopuszczalnej ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) spośród średnich dobowych stężeń pyłu PM10 z ostatnich 12 miesięcy.
3. Stężenie pyłu PM2,5 $> 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ z ostatnich 12 miesięcy.
4. Stężenie benzo(a)pirenu $> 1 \text{ ng}/\text{m}^3$ z ostatnich 12 miesięcy.
5. Przekroczenie 25 dni ze stężeniem powyżej poziomu docelowego ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$) maksymalnej średniej ośmiogodzinnej spośród średnich kroczących ozonu z ostatnich 12 miesięcy
6. Wystąpienie w prognozach jakości powietrza ryzyka wystąpienia przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10.

Plan działań krótkoterminowych (PDK)

Warunki ogłoszenia:

ALARM I STOPNIA

1. Stężenie 24-godzinne pyłu PM10 $> 100 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
2. Stężenie 1-godzinne ozonu $> 180 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

ALARM II STOPNIA – ALARM SMOGOWY

Warunki ogłoszenia:

ALARM II STOPNIA

1. Stężenie 24-godzinne pyłu PM10 $> 150 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
2. Stężenie 1-godzinne ozonu $> 240 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Plan działań krótkoterminowych (PDK)

Podmioty uczestniczące we wdrażaniu PDK:

1) Zarząd Województwa , Sejmik Województwa

- opracowuje, uchwała PDK,

2) GIOŚ, WIOŚ

- prowadzi monitoring jakości powietrza i powiadamia organy o sytuacjach alarmowych, kontroluje organy w zakresie realizacji zadań wynikających z POP,

3) Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego, Wojewódzki Zespół ZK,
Powiatowe Centra Zarządzania Kryzysowego

- ogłasza określony poziom alarmu, powiadamia społeczeństwo i podmioty o konieczności podjęcia określonych działań,

4) Wójt, Burmistrz, Prezydent Miasta, Starosta

- informuje społeczeństwo o ogłoszonych alarmach i sposobie postępowania,

Plan działań krótkoterminowych (PDK)

Podmioty uczestniczące we wdrażaniu PDK:

5) Straż Miejska i Gminna, Policja, Inspekcja Transportu Drogowego,

- kontroluje przestrzeganie zakazów spalania odpadów w piecach domowych, zakazu spalania pozostałości roślinnych, w zakresie czystości pojazdów opuszczających teren budowy,

6) Zarządcy dróg

- organizują objazdy i wprowadzają zakaz wjazdów pojazdów ciężarowych do centrów miast,

7) Jednostki służby zdrowia

- zapewniają warunki do zwiększonej liczby pacjentów,

8) Jednostki szkolno - wychowawcze

- informują o wystąpieniu alarmu, wydają zalecenia dotyczące ograniczenia przebywania na otwartej przestrzeni.

Plan działań krótkoterminowych (PDK)

Określone środki zaradcze należy zastosować w szczególności w:

- szkołach,
- przedszkolach,
- żłobkach i domach opieki dla dzieci oraz innych ośrodkach edukacyjnych,
- obiektach służby zdrowia i opieki zdrowotnej,
- domach pomocy społecznej,
- zakładach lecznictwa uzdrowiskowego.

Zalecenia:

Jak się zachować gdy wzrasta poziom zanieczyszczeń powietrza?

Bądź świadomy! Dbaj o siebie i najbliższych.

NIE RÓB ŚWIATA NA SZARO

Zostań w domu!

Ogranicz spacery i przebywanie na zewnątrz. Brzuski i pajacyki tym razem porób we własnym pokoju

Nie używaj dmuchaw

Powoduje to unoszenie się pyłu, tzw. pylenie wtórne

Ogranicz palenie w kominku

Nie rób większej zadymy

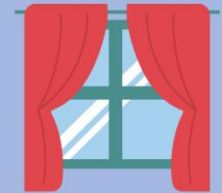
Pojeźdź autobusem

Zamiast pojechać samochodem do pracy – wsiądź w autobus

Ogranicz wietrzenie pomieszczeń

Nie wpuszczaj do domu zanieczyszczeń

Kontroluj sytuację na bieżąco

Aktualny stan powietrza sprawdzisz na stronie:
<http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current>

Zgłoś każdy przypadek palenia odpadami w piecu

Zadzwoń do straży miejskiej lub do swojego urzędu gminy

MONITORING REALIZACJI POP

- Sprawozdania z realizacji Programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych są przedkładane Zarządowi Województwa do dnia **15 lutego każdego roku** (GIOŚ, WIOŚ, WCZK, Gminy, Powiaty, ŚZDW, GDDKiA, zarządzający budynkami)
- Obowiązuje forma elektroniczna sprawozdań

Zamawiający		Objekt
1.4	Kod rodzaju sprawozdania	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
1	Kod rodzaju sprawozdania	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
2	Wzrost człowieka w raporcie	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
3	Kod rodzaju sprawozdania	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
4	Objekt	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
5	Adres i kod pocztowy	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
6	Objekt	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
7	Adres i kod pocztowy	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
8	Adres i kod pocztowy	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
9	Adres i kod pocztowy	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
10	Adres i kod pocztowy	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
11	Adres i kod pocztowy	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
12	Adres i kod pocztowy	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1
13	Adres i kod pocztowy	Właściciel obiektu i adres obiektu w roku 1.1

Uchwała antysmogowa

W celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko, na podstawie **art. 96 ust. 1** ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.

Prawo ochrony środowiska

z dniem 24 lipca 2020 r.

wprowadzono **w granicach administracyjnych województwa świętokrzyskiego**

ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, obejmujące **cały rok kalendarzowy.**

Uchwała antysmogowa

Rodzaje instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy w zakresie ich eksploatacji to instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych, w szczególności kocioł, kominek i piec, jeżeli:

- 1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania lub
- 2) wydzielają ciepło poprzez:
  - a) bezpośrednie przenoszenie ciepła;
  - b) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy;
  - c) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza.

Uchwała antysmogowa

Od 1 lipca 2021 roku

Zakazuje się stosowania w instalacjach następujących paliw:

- 1) mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- 2) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- 3) węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm,
- 4) paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.

Uchwała antysmogowa

Ograniczenia i terminy

od 1 lipca 2023 r.

! nie wolno użytkować kotłów pozaklasowych tzw. kopciuchów

od 1 lipca 2024 r.

! nie wolno użytkować kotłów posiadających 3 i 4 klasę (według normy PN-EN 303-5:2012)

od 1 lipca 2026 r.

! wolno użytkować kotły spełniające wymagania ekoprojektu zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe,

! nie wolno użytkować kotłów na paliwo stałe w budynkach, jeśli istnieje możliwość przyłączenia budynku do sieci gazowej lub ciepłowniczej.

10 kroków dla gmin

1. DIALOG

- poznaj potrzeby swoich mieszkańców

2. DIAGNOZA

- zinwentaryzuj źródła ciepła, stan budynków, zasoby energetyczne, obszary zanieczyszczeń

3. STRATEGIA

- zaplanuj i zdefiniuj plany działań i zapisz je w prawie miejscowym

4. KADRY

- wzmocnij eksperckie stanowiska pracy, przeprowadź szkolenia pracowników lub zatrudnij ekodoradców

5. EDUKACJA

- zadbaj o przepływ wiedzy, poprzez szkolenia i akcje edukacyjne przekaz niezbędna wiedzę na temat planowanych działań, celu ich realizacji i skutków ich braku

10 kroków dla gmin

6. REALIZACJA

- przeprowadź wszelkie działania naprawcze pozostające w Twojej kompetencji: ekologiczne ogrzewanie, niskoemisyjne budynki użyteczności publicznej, utwardzone drogi gminne, ścieżki rowerowe itd.

7. PROMOCJA

- pokazuj przykłady ekoінwestycji oraz pozytywnych postaw

8. POMOC NAJUBOŻSZYM

- przystąp do programu Stop Smog, opracuj dedykowane gminne programy wsparcia

9. FINANSOWANIE

- aplikuj o dofinansowanie z zewnętrznych programów unijnych i krajowych, uruchom środki z budżetu gminy przeznaczone na ochronę środowiska

10. EGZEKUCJA

- monitoruj stan powietrza na terenie gminy, zbieraj informacje na temat realizowanych na terenie gminy wszelkich działań, sporządzaj rzetelne sprawozdania, sprawuj bieżącą kontrolę

Dziękuję za uwagę!

*Pamiętajmy, że nasze codzienne wybory zatruwają
lub chronią powietrze, którym wszyscy oddychamy.*